

70ERS VAN NU

**PORTRETTE
VAN
OPMERKELIJKE
ZEVENTIGERS**

TERRA

Uitgeverij TERRA
Terra maakt deel uit van TerraLannoo bv
Postbus 97
3990 DB Houten, Nederland
info@terralannoo.nl
www.terralannoo.nl

Tekst: Rose-Mary de Boer
Fotografie: Patricia Steur

Redactie en correctie: Medea Sonneveld
Ontwerp omslag: Bart van den Tooren
Ontwerp binnenwerk: Sander Pinkse Boekproductie

Eerste druk, 2016

ISBN 978 90 8989 717 6
NUR 401, 653

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

7	Voorwoord
8	Willeke van Ammelrooy
18	Phil Bloom
26	Fleur Bourgonje
34	Jan des Bouvrie
44	Emma Brunt
54	Peter Faber
62	Paul Fagel
70	Chris Hinze
80	Paul Jambers
90	Puck Kemmink
100	Mensje van Keulen
108	Ruut de Kloet
116	Ans Markus
124	Rob de Nijs
134	Joos Ockels
146	Ingeborg Ravestijn
154	Ardy Struwer
162	Herman van Veen
170	Frans Weisz
182	Dos Winkel

Nieuwsgierigheid was de drijfveer. Hoe staan zeventigers in het leven? Wat beweegt hen? Hoe blijven ze overeind in een wereld waar de jeugd regeert? Dat was het uitgangspunt.

In 2000 kwam mijn boek *Het leven is de speelbal van de tijd* uit. Portretten van opmerkelijke vijftigers met schitterende foto's van Patricia Steur. Het bleek het ultieme cadeauboek.

Nu wordt iedereen om mij heen opeens 70. Dus wat lag meer voor de hand dan deze interessante groep mensen nader aan het woord te laten?

Een bonte verzameling van mooie, inspirerende, openhartige verhalen is het resultaat. Een (waarlijke) openbaring! Twintig kleurrijke figuren houden hun 'betoog'. En de indringende foto's van Patricia Steur zijn juweeltjes op zich.

Mijn nieuwsgierigheid is bevredigd. De gesprekken uit dit boek hebben me een (nog) bredere kijk op het leven gegeven. Mijn dank gaat uit naar iedereen die daaraan heeft meegewerkt.

Rose Mary de Boer

Willeke van Ammelrooy

*‘Ik voel me juist veel
sterker naarmate ik
ouder word’*

WILLEKE VAN AMMELROOY (72) is actrice en regisseur. Een van Nederlands eerste filmdiva's met tientallen filmrollen, van drama tot sexy 'cowboyfilms' en kunstfilms. Behalve als actrice is ze ook actief achter de camera: ze regisseert films, documentaires en commercials. Daarnaast geeft ze ook les. 'De vlinder tilt de kat op' was haar eerste eigen speelfilm met als onderwerp multiple sclerose (MS). In 1996 ontving Van Ammelrooy voor de film 'Antonia' een Gouden Kalf voor de beste actrice. Zeven jaar geleden werd bij toeval kanker ontdekt, waarvan ze inmiddels helemaal is genezen.

“ Zolang je de dingen kunt doen die je graag wilt doen, is het voor mij geen enkel probleem om ouder te worden. Dat is wel eens anders geweest. Zeven jaar geleden werd bij mij bij toeval kanker ontdekt. Mijn zus, die voor Ivo Niehe werkte, maakte een programma over gezondheid. Zij had op stel en sprong een bekende Nederlander nodig voor een buikliposuctie en iemand voor een scan. Ik zei toen laconiek: 'Laat mij die liposuctie maar doen. Dan ben ik daar ook van af.' Maar daar had ze al iemand voor. Dus werd het de scan. Het ging mij goed, dus ik deed vrolijk wat van mij verwacht werd. Maar na die scan hoorde ik meteen dat het mis was. Uitgezaaide kanker! Dat is een schok die je niet kunt bevatten. Vergeet niet dat ik meedeed voor mijn zus. Voor mij was het een spelletje. Ironie des levens wilde dat ik toevallig een T-shirt aan had met in grote letters 'Joker' op mijn borst. Ik was vergeten mijn lievelingsmuziek mee te nemen en kreeg tijdens de scan begrafenismuziek te horen. Dus toen men mij zei dat er iets mis was, kreeg ik in eerste instantie een lachkick. Daarna was ik in shock. Het was zo'n klap. Ik was totaal verdoofd. Men bood aan mij terug te brengen naar huis, want de

scan vond plaats in Duitsland. Maar ik wilde alleen zijn om dit te verwerken. Wil dingen sowieso altijd alleen oplossen. Terugrijdend naar huis had ik in gedachten mijn hele begrafenis al geregeld. Een bootje aan de Vecht ...

Later in het Antoni van Leeuwenhoek-ziekenhuis bleek het eierstokkanker te zijn. Die gelukkig goed te behandelen was. Bij eierstokkanker merk je niets, maar heb je een hele dikke, opgezette buik. Ik zeg ook altijd in alle interviews tegen vrouwen: 'Als je een dikke buik hebt, ga dan naar de dokter en laat je testen op eierstokkanker.'

Het is een cliché. Maar als je door zo'n dal bent gegaan, leef je daarna anders. Bewuster. Je leeft meer per dag. Elk moment dat je gelukkig bent, absorbeer je. Dat koester je. Je realiseert je ook heel goed dat er veel mensen zijn geweest die er speciaal voor jou waren. De mensen in het ziekenhuis waren ook fantastisch.

Door de chemo kon ik nauwelijks meer lopen. Mijn voeten waren kapot en die blijven ook kapot. Maar ik ben een vechter en na de operatie dacht ik: ik ga er toch alles aan doen om weer goed te kunnen tennissen. Dat is nu eenmaal mijn sport. Ik tennis vaak met senioren. Nou, dan zie je veel mensen met kunstheupen of mensen met allerlei kwalen, die nog altijd heel goed kunnen tennissen. Laatst zei iemand: 'Willeke wat kun jij eigenlijk nog goed rennen.' Ik dacht: jee, dat heb ik in die zeven jaar toch maar mooi voor elkaar gekregen.

Iets anders wat mijn leven ook behoorlijk heeft beïnvloed, is de dood van mijn moeder. Dat is wel het allerergste in mijn leven wat ik heb meegemaakt. Niet zozeer haar heengaan, want ze was 90, maar de manier waarop. Ze had al geruime tijd veel kwalen, had defecte hartkleppen, was ook vaak geopereerd, maar bleef ondanks al die ongemakken maar doorleven. Haar lichaam had het in wezen al opgegeven, maar haar mind ging door. Dat vond ik moeilijk. Maar dat kan ik allemaal nog wel accepteren. Maar op het moment dat je moeder stervende is en roept dat ze niet dood wil, omdat ze geen afscheid wilde nemen, omdat ze bang was voor de dood. Dat vond ik immens triest. Dat ging door merg en been. Ik dacht ook meteen: dit moet ik mijn kinderen later niet aandoen. Dat afscheid heeft me heel lang achtervolgd. Ze is uiteindelijk

door de slaapmiddelen gestorven, dus niet uit haarzelf. Ik vond het heel lastig om met die gedachte verder te leven. Afscheid nemen doet pijn. Maar dit was dubbele pijn.

Ik denk dat het belangrijk is om je bewust te zijn van de dingen die je allemaal in het leven hebt gehad en waar je doorheen bent geweest. Dat vergeet ik wel eens. Sommige vrouwen zitten minder goed in hun vel naarmate ze ouder worden. Bij mij is dat andersom. Ik voel me juist veel sterker naarmate ik ouder word. Ik liep voor dit interview even in mijn oude buurt hier achter het Concertgebouw en opeens werd ik overspoeld door herinneringen. Al die mensen die ik hier heb gekend, zo veel geschiedenis. En het feit dat ik hier zo rondloop. Vol zelfvertrouwen in m'n kloffie, nauwelijks make-up op. Er totaal niet mee bezig zijn wat mensen van me denken, dat stemt me gelukkig. Dat is vroeger wel eens anders geweest. Dat was natuurlijk ook inherent aan het 'bekende Nederlander' zijn. Ik weet nog dat ik een keer de HEMA binnenging. Spijkerbroekje, T-shirt. Mijn haar was een beetje flets met een kleine uitgroei. Plotseling hoor ik iemand zeggen: 'Heb je die Willeke van Ammelrooy gezien. Ziet er niet uit! Wat heeft ze vieze haren, hè?' Ik hoor het nog. Ik voelde me goed, maar het feit dat er zo naar me gekeken werd, dat heeft me altijd gestoord. Maar nu niet meer. Ik voel me vrij! Dat station ben ik inmiddels wel gepasseerd.

*Als je door zo'n dal bent gegaan, leef je daarna anders.
Bewuster. Je leeft meer per dag.*

Uiterlijk heeft natuurlijk altijd een rol gespeeld in mijn leven. Dat is inherent aan mijn vak. Toch heb ik zelf nooit veel waarde gehecht aan uiterlijke schoonheid en jong zijn. Ik vind het belangrijker om optimaal te leven. Ik heb wel het geluk gehad dat ik met het ouder worden hele mooie rollen heb gekregen. Waar ik ook Kalveren mee heb gewonnen. Dat kon ik natuurlijk ook niet van tevoren weten. Ik merk ook dat ik sinds ik in Hollywood ben geweest mijn mening wel enigszins heb

bijgesteld over hoe ik aankijk tegen cosmetische chirurgie. Ik heb veel meer begrip gekregen voor actrices die zich laten verbouwen. Ik ben het er niet helemaal mee eens, want een actrice moet uitkijken dat ze niet haar expressie verliest. Maar ik begrijp nu, dat als ze niets aan hun uiterlijk of lijf laten doen, ze ook geen werk hebben. Hier in Nederland begint men de weg naar plastische chirurgie ook steeds normaler te vinden. Daar kun je niet meer omheen.

Ik zeg ook niet dat ik zelf niets aan mijn uiterlijk zou laten doen. Sterker nog, zo'n 35 jaar geleden heb ik mijn wallen onder mijn ogen laten weghalen. Die had ik gekregen door het vele huilen na de dood van mijn eerste echtgenoot. Twintig jaar later heb ik wel eens iets weg laten spuiten omdat mijn huid slap werd en dat ten koste ging van mijn expressie. Zoals rond je mond bijvoorbeeld, als je dat een beetje opvult, dan krijg je niet zo'n chagrijnig hoofd. Dat scheelt een jas. Toen met die wallen, wilden ze gelijk de boel een beetje optrekken, de kraaienpootjes verfraaien, maar daar waakte ik voor. Ik wilde wel mijn mimiek houden. Ogen hebben geen expressie. Dus als je alles eromheen strak trekt, dan heb je geen uitdrukking meer. Dan krijg je een masker. Dan word je een clown.

Een maand na de dood van mijn moeder ben ik gevallen. Door de chemo werken mijn voeten niet meer optimaal en struikel ik snel. Ik viel frontaal op m'n gezicht en kreeg alle kleuren van de regenboog. Ik ben zelfs eventjes buiten bewustzijn geweest. Ik werd naar het ziekenhuis gebracht voor een CT-scan. Voor het eerst vond ik het niet erg toen Hans Kemna mij belde om door te geven dat een rol niet doorging. Ik dacht: Je moet eens weten hoe blij ik ben. Ik zie er niet uit ... Een paar maanden later bleek dat m'n neus nog steeds scheef stond. Dus heb ik een goede plastisch chirurg geraadpleegd en m'n neus recht laten zetten. Toen dat gelukt was, dacht ik: ha, nu kan ik eindelijk de foto voor dit boek laten maken, want alles zat weer op z'n plek. Haha. Ja, een beetje ijdelheid is mij niet vreemd.

Hoewel ik werken nog altijd heel leuk vind, heb ik door die hele valpartij de afgelopen zes maanden niets kunnen doen. En dat is maar goed ook. Achteraf had ik die periode nodig om mezelf weer een beetje op de

rails te zetten. Mijn kanker, de dood van mijn moeder, mijn valpartij, dat zijn toch dingen die tijd nodig hebben.

Overigens is werken voor mij niet alleen verwant aan acteren of regisseren. Werken betekent voor mij creativiteit en daar kan ik niet buiten. Als ik even niets heb, dan ga ik zelf iets verzinnen. Wat dat betreft ben ik heel inventief. Ik geef ook les aan beginnende filmacteurs. Laatst hadden we als thema 'klaarkomen in een film'. Dat lijkt simpel, maar dat is het niet. Dat moet je technisch goed onderbouwen. Net als met kussen of elkaar slaan. Hoe doe je dat? Nou, dat leer ik ze dus.

Verder ben ik op dit moment bezig met een mooie rol in een film van kunstenaar Dan Geesin. Maar het wachten is natuurlijk op subsidie. Ik heb het werken nog wel nodig. Niet alleen uit creatief oogpunt. Een beetje geld op de bank vind ik ook wel lekker. Hoeft niet veel te zijn. Maar je af en toe wat kleine dingen kunnen permitteren, vind ik een luxe. Dat is vrijheid. Werken om me alleen een leuke tijd te verschaffen, dat kan ik ook met tennissen of golfen. Werken is voor mij inherent aan jezelf uitdagen. En dat heb ik wel nodig! Zo heb ik sinds jaren weer eens in het theater gestaan met de voorstelling 'Agnes of God'. Fantastisch! Maar een tekstje inspreken voor een animatiefilm, vind ik ook leuk. En straks als ik er niet meer uitzie, dan ligt hier nog een heel terrein voor me. Want er komen altijd oude vrouwtjes in die tekenfilms voor. Dus er is nog hoop.

Moeilijke tijden vormen je karakter zeggen ze wel eens. Nou, daar kan ik over meepraten. Hoewel ik er niet om gevraagd heb. Dat begon al met de zelfmoord van Leendert, mijn eerste man, de vader van mijn dochter. Daarna natuurlijk dat hele gedoe rondom het ongeluk met Marco in 1997. Mijn kanker, het overlijden van mijn moeder. Het gekke is dat bepaalde gebeurtenissen je kijk op het leven drastisch veranderen. Zeker wat het ongeluk met Marco betreft. Mijn dochter Denise heeft vorig jaar een prachtige documentaire over Marco gemaakt en daardoor zijn er veel dingen losgekomen.

Ik heb intuïtief altijd heel goed aangevoeld dat alles wat er verteld is en waar Marco van beschuldigd is, helemaal niet klopte. En ook het feit dat ze maar niet wilden geloven dat Marco twee glazen wodka heeft

gedronken. Dat maakte mij heel boos en verdrietig. Hij zou anderhalve liter gedronken hebben! Daar klopt natuurlijk niets van. Ik heb altijd geroepen er zit iets niet goed. Het gaat de doofpot in. En nu, na al die jaren begint dat een beetje los te komen. Het houdt me nog altijd bezig. Er gaat geen dag voorbij dat ik er niet aan denk. Alleen heb ik de pers buitengesloten. Want die gelooft mij niet. Dus dat schiet niet op. Mijn boosheid is verdwenen, omdat ik voel dat ik gelijk heb. Ik zou er graag een boek over willen schrijven, omdat alles zo oneerlijk in zijn werk is gegaan. Maar Marco wil dat niet. Voor hem is het een gesloten hoofdstuk. Streep eronder!

*Moelijke tijden vormen je karakter
zeggen ze wel eens.*

Dat respecteer ik natuurlijk. Maar vergeet niet dat zowel Marco als ik door een hel zijn gegaan. Ik weet nog dat ik in die periode Harry de Winter een keer tegenkwam en die riep: 'Je gaat toch zeker wel naar het buitenland?' Ik stond perplex en zei: 'Pardon? Buitenland!!' Ik dacht: moet ik weg? Dat was nooit in me opgekomen dat dat ook een optie kon zijn. Het gekke was dat Marco, die inmiddels in een behoorlijke dip zat en nauwelijks nog werk had, op een gegeven moment ook zei: 'Ik ga maar in Curaçao een kroeg beginnen.' Maar ik dacht: Dat gaat mooi niet gebeuren. We laten ons niet gek maken. Door niemand! Wij blijven in Nederland en gaan er samen doorheen. Samen komen we hieruit. En dat is gelukt! Met alle ellende van dien. Als je zag wat de pers er allemaal van maakte, dat is werkelijk niet te geloven. De gemiddelde Nederlander is zich daar totaal niet bewust van. Wat een berg rotzooi! Weet je wat geweldig is? We kwamen van een landhuis en zijn steeds kleiner gaan wonen. We moesten het met aanzienlijk minder geld doen, want Marco's carrière zat volledig in het slop. Van de 250 Matthäus Passions was er nog maar één koor dat met hem doorwilde. Dat is vreselijk. Maar we hebben het overleefd!

Nu achteraf kan ik zeggen dat mijn intuïtie me nooit in de steek heeft gelaten. Maar ik had geen bewijs. Maar let op, de bewijzen komen er nu aan!

Door die hele heisa en het verdriet was ik het vertrouwen in de mens volledig kwijtgeraakt. Ook mijn kinderlijke onbevangenheid was zoek. Maar zoals je merkt, heb ik die inmiddels weer terug! Ik praat er weer over, na lange tijd. Mijn hart zat op slot. Kon er niet over praten. De film van Denise heeft daar enorm aan bijgedragen. Die film heeft zo'n succes gehad. Zo veel positieve reacties. Ik heb daarna nooit meer iemand over dat ongeluk gehoord.

Marco is 78. En nog supervitaal. Hij heeft alleen last van zijn rug. Dat heb ik dan weer niet. Naast zijn werk heeft hij een nieuwe passie: golfen. In eerste instantie wilde hij er niet aan, want zei hij: 'Ik raak eraan verslaafd!' Klopt. Dat is ook gebeurd, die sticks gaan overal mee naartoe. Maar het grappige is, ik ben er ook aan begonnen. En nu golfen we dus samen, haha. Dit is iets wat we tot ver in de 90 samen kunnen doen. We golfen ook vaak in Frankrijk met vrienden en nemen net als zij een pakje brood mee en wat te drinken voor onder weg. Even lekker op een bankje zitten. En weet je wat zo grappig is? Het is enig! Ja, dat had ik ook niet kunnen bevroeden.

Marco en ik kennen elkaar bijna veertig jaar. Waarvan we er bijna dertig zijn getrouwd. Twee kunstenaars onder een dak, dat valt niet altijd mee. Je moet blijven waken voor je eigen identiteit. Je moet elkaar de ruimte geven! Vrijheid is belangrijk. En dan bedoel ik natuurlijk spirituele vrijheid. Geen derde in het spel. Daar ben ik allergisch voor. Dat wil ik absoluut niet. En Marco ook niet.

Vriendschappen zijn voor mij heel belangrijk. Ik heb ook mannelijke vrienden met wie ik heerlijk over het vak (en over het leven) kan praten. En zo heeft Marco zijn zangeressen, met wie hij vaak over het vak praat. Daar heb ik toch weinig verstand van. We realiseren ons dat het leven eindig is. Daar praten we regelmatig over. Daar zijn we heel relaxed in. Met mijn ouders kon ik daar nooit over praten. We zijn allebei dankbaar dat we zo'n mooi leven hebben gehad. En nog steeds hebben. Vergis je niet, ik heb de dood al in de ogen gekeken met die kanker. Ik weet nog

dat ik met een kaal hoofd thuiskwam en Marco gelijk begon te huilen. Dat ontroerde mij zo. Vond dat zo lief.

Ik ben gezegend met een prachtige dochter (50) en met een heerlijk kleinkind (12). Omdat de vader van mijn kleinzoon snel uit het vizier was, heb ik mijn kleinzoon vaak opgevangen en dat scheidt een band. Vorig jaar waren we met mijn dochter en kleinzoon en Marco een maandje naar Amerika. We hebben een grote trip gemaakt. Fantastisch. De laatste vier dagen waren we in New York. Ik wilde per se naar een musical, maar die waren zo duur dat ik uiteindelijk alleen met mijn kleinzoon ben geweest. Ik had tickets gekocht voor 'Mathilde'. Was even bang dat het alleen voor meisjes was. Dus zei ik maar dat dat de enige voorstelling nog was. Maar ... we hebben zo gelachen. Tranen met tuiten ... Zo veel pret gehad. Inmiddels hebben kleinzoon en vader weer een fantastische band. Daar draait het om. Daar draait eigenlijk het hele leven om. Vriendschap, familie, liefde voor elkaar. 9